

Uchwała Nr .....
Rady Powiatu w Nidzicy
Z dnia .....

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie
Nidzickim na lata 2018 -2022**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 5 oraz art.12 ust. 11 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 ze zm.) w związku z art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego

(Dz. U. z 2017 r. poz. 882 ze zm.) oraz § 4 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 458) Rada Powiatu w Nidzicy uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Nidzickim na lata 2018 – 2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nidzicy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Elżbieta Góralska

Opracowała:

Anna Kalinowska

Uzasadnienie

Przyjęcie „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Nidzickim na lata 2018 – 2022” wynika z zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022.

Podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

**Załącznik
do Uchwały Nr ...
Rady Powiatu w Nidzicy
z dnia ...**

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO W POWIECIE NIDZICKIM
NA LATA 2018 – 2022**

NIDZICA 2018

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Podstawa Prawna	4
3. Określenie celów Programu	5
4. Ochrona zdrowia psychicznego w Powiecie Nidzickim	6
5. Priorytety Programu	32
6. Cele Programu i ich realizacja	33
7. Podsumowanie	43

1. WSTĘP

Zdrowie psychiczne jest jednym z najważniejszych zasobów współczesnego społeczeństwa, jego utrzymanie i przywracanie jest nadal dużym wyzwaniem. W 1948 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznała za niezbędne uchwalenie dokumentu, w którym oficjalnie wprowadza się definicję zdrowia psychicznego i określa je jako „pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka”. W chwili obecnej ta definicja jest aktualna i w dalszym ciągu jest celem do osiągnięcia. WHO jednocześnie wskazuje, że brak rozpoznanej choroby psychicznej nie musi oznaczać zdrowia psychicznego, a to sprawia, że definicja zdrowia psychicznego nabiera dużo bardziej złożonego znaczenia. Według raportu WHO z 2001 r. zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania są chorobami dotykającymi ponad 25 % ludzi w różnych okresach życia.

Ich uniwersalny charakter sprawia, iż dotyczą wszystkich ludzi bez względu na płeć, miejsce zamieszkania czy też status materialny.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Również

w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządowy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Wyżej wymieniona ustawa, określa także, iż ochrona zdrowia psychicznego polega między innymi na:

- promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,

- kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Utworzony Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego ma się przyczynić do poprawy życia i zdrowia, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób chorych psychicznie.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Nidzickim na lata 2018 – 2022 wyznacza kierunek działań administracji samorządowej, które zmierzać mają do osiągnięcia celu nadrzędnego – ochrony i poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców naszej społeczności – i stanowi kontynuację Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Nidzickim na lata 2013 -2015.

2. PODSTAWA PRAWNA:

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Nidzickim opracowano na podstawie następujących aktów prawnych:

- 1). Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2017 r. poz. 882 ze zm.)
- 2). Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1868 ze zm.)
- 3). Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.)
- 4). Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 ze zm.)
- 5). Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458).

3. OKREŚLENIE CELÓW PROGRAMU

Określenie celów głównych

Celami głównymi Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Nidzickim na lata 2018 – 2022 są:

- 1). Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
- 2). Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Określenie celów szczegółowych

Do celów szczegółowych Programu należą:

- 1). Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
- 2). Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
- 3). Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 4). Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.
- 5). Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
- 6). Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
- 7). Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

4. OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POWIECIE NIDZICKIM

Powiat Nidzicki zamieszkuje 33.432 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2016 r. Główny Urząd Statystyczny). W poszczególnych gminach Powiatu Nidzickiego zamieszkuje: w Gminie Nidzica 21.324 mieszkańców, w Gminie Janowiec Kościelny 3.243 mieszkańców, w Gminie Janowo 2.723 mieszkańców, w Gminie Kozłowo 6.142 mieszkańców.

Mapa. Powiat Nidzicki z podziałem na Gminy.

Na terenie Powiatu Nidzickiego istnieją instytucje udzielające wsparcia i pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, są to placówki, instytucje, organizacje itp. Działające na rzecz osób niepełnosprawnych psychicznie. System wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Nidzickim obejmuje swymi działaniami wiele obszarów, od pomocy społecznej zaczynając przez placówki oświatowe, służby zatrudnienia, za zakładach ze stanowiskami pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi kończąc. Tworzą go jednostki powiatowe, gminne, a także organizacje pozarządowe.

Poradnia Zdrowia Psychicznego działająca przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Nidzicy, zatrudniająca 2 lekarzy psychiatrów, 2 psychologów i 1 pielęgniarkę.

Leczone schorzenia: organiczne zaburzenia niepsychotyczne, organiczne zaburzenia psychotyczne, schizofrenia, inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe, epizody afektywne, depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe, inne zaburzenia nastroju, zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne, zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych, upośledzenie umysłowe, zaburzenia psychiczne związane z alkoholem.

W roku 2015 roku udzielono łącznie 4091 porad w tym: porady psychiatrów 3644, porady psychologów 447. W roku 2016 roku udzielono łącznie 3919 porad w tym: 3384 porady psychiatrów, 535 psychologów. Natomiast w 2017r. łącznie udzielono 3213 porad w tym: 2626 to porady psychiatrów pozostałe 587 to pomoc psychologiczna. Z pozyskanych danych wynika, że spada liczba udzielonych porad lekarzy psychiatrów a wrasta liczba pomocy oferowanej przez psychologów.

.

Działalność Poradni Zdrowia Psychicznego w latach 2015 – 2016

Wyszczególnienie	2015							2016						
	Ogółem	w tym mężczyźni	w tym kobiety	w tym leczenie w wieku				Ogółem	w tym mężczyźni	w tym kobiety	w tym leczeni w wieku			
				0-18	19-29	30-64	65 i więcej				0-18	19-29	30-64	65 i więcej
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi w tym:	877	313	564	1	58	615	203	861	299	562	3	50	611	197
Zaburzenia organiczne	183	100	83	0	5	94	84	187	93	94	0	2	93	92
Schizofrenia	154	77	77	0	12	121	21	149	71	78	0	10	123	16
Zaburzenia schizotypowe: i urojeniowe (bez schizofrenii)	13	4	9	0	1	9	3	12	5	7	0	1	8	3
Epizody afektywne	27	10	17	0	1	15	11	15	7	8	0	0	9	6
Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe	43	9	34	0	0	25	18	49	12	37	0	0	28	21
Inne zaburzenia nastroju	12	0	12	0	0	11	1	14	0	14	0	0	13	1
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne	378	73	305	1	21	294	62	362	71	291	1	21	285	55
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	1	1	0	0	0	1	0	2	2	0	0	1	1	0
Upośledzenie umysłowe	66	39	27	0	18	45	3	70	38	32	2	15	51	2
Nieokreślone zaburzenia psychiczne	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1

Z zestawień wynika, że liczba pacjentów Poradni Zdrowia Psychicznego utrzymuje się na podobnym poziomie. Większość stanowią kobiety i największą grupę stanowią pacjenci tzw. w „średnim” wieku tj. grupie wiekowej 30 – 64 lata.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nidzicy prowadzi działalność diagnostyczną w zakresie diagnozy zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży oraz potrzeb edukacyjnych. Prowadzi terapię indywidualną i grupową dla dzieci i młodzieży zdolnej, dzieci z ADHD, dzieci i młodzieży z problemami emocjonalnymi, dzieci dyslektycznych, dzieci autystycznych, logopedyczną od wczesnego dzieciństwa, rodzin zagrożonych uzależnieniem.

Orzeka o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego.

Wydaje opinie: w sprawie wczesnej interwencji, wcześniejszego rozpoczęcia nauki, pozostawienia ucznia kl. I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie, objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej, dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych, zwolnienia ucznia z wadą słuchu lub głęboką dysleksją z nauki drugiego języka obcego, przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy.

Zaburzenia i dysfunkcje występujące u dzieci i młodzieży korzystających z poradnictwa Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Nidzicy

Zaburzenia i dysfunkcje	2015 r.	2016 r.
Zaburzenia zachowania	13	9
Niedostosowanie społeczne	12	8
Myśli samobójcze	7	6
Trudności wychowawcze	101	130
Nadpobudliwość	9	10
Zaburzenia nastroju (w tym zaburzenia lękowe)	20	25

Źródło: PPP w Nidzicy

Z analizy wynika, że wśród badanych dzieci występuje nieznaczny spadek zaburzeń i dysfunkcji. Jednakże zwiększa się liczba dzieci sprawiających trudności wychowawcze.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ks. Jana Twardowskiego w Nidzicy – celem kształcenia specjalnego jest nie tylko wychowanie i nauczanie, ale również usprawnianie zaburzonych funkcji,

opieka oraz specjalistyczna pomoc zarówno uczniom jak i ich rodzicom. Obecnie w Ośrodku uczyło się trzynastu uczniów leczonych psychiatrycznie. Pięcioro z nich uczęszczało do Szkoły Podstawowej, pięcioro do Gimnazjum, jeden uczeń do Zasadniczej Szkoły Zawodowej oraz jeden uczeń do Szkoły Przysposabiającej do Pracy.

Rozpoznanie	Ilość uczniów	Wiek	Typ Szkoły
- ryzyko prób samobójczych	0	-	-
- depresja	0	-	-
- zaburzenia psychiczne	9	10, 12, 14, 18	Szkoła Podstawowa
		17, 17, 17	Gimnazjum
		18	Szkoła Przysposabiająca do Pracy
- nadpobudliwość psychoruchowa	4	14	Szkoła Podstawowa
		16, 16	Gimnazjum
		19	Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Źródło: SOSW w Nidzicy

Uczniowie są pod stałą kontrolą lekarza psychiatry, regularnie zgłaszają się na wizyty. Wszyscy są objęci szczególną troską nauczycieli, pedagoga oraz psychologa. Zgodnie z Rozporządzeniem MEN, dla uczniów opracowano indywidualne programy edukacyjno – terapeutyczne uwzględniając stwierdzone u nich nieprawidłowości rozwojowe, co pozwala dostosować proces nauczania do ich potrzeb i możliwości psychofizycznych. Rodzice tych uczniów są również objęci opieką psychologiczną – pedagogiczną. Zapewnione mają wsparcie emocjonalne w procesie wychowania dziecka, a także niejednokrotnie otrzymują pomoc w postaci wyjazdów na specjalistyczne wizyty lekarskie bussem szkolnym.

Pedagog i psycholog szkolny na bieżąco kontaktuje się z rodzicami w sprawach wychowawczych i edukacyjnych, co pozwala na podjęcie działań profilaktycznych w celu zniwelowania dysfunkcji rozwojowych i poznawczych. W szkole realizowane są zadania mające na celu promocję zdrowia psychicznego wśród uczniów poprzez:

- realizację programu wychowawczo – profilaktycznego przygotowanego w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów oraz ścisłej współpracy z rodzicami;
- zapewnienie pomocy psychologiczno – pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb uczniów, w tym udzielanie pomocy w stanach kryzysu psychicznego (szczególnie pomoc uczniom poprzez: wsparcie ze strony nauczycieli, psychologa i pedagoga, w zakresie podniesienia swojej samooceny, uczenie umiejętności psychologicznych i społecznych, które pozwolą im radzić sobie ze stresem i budować dobre relacje z otoczeniem);
- podejmowanie działań profilaktycznych oraz realizowanie programów promocji zdrowia psychicznego: *„Dopalaczom mówię NIE”*, *„Dziękuję, nie palę, nie biorę”*, *„Stop Cyberprzemocy”*, *„Bezpieczeństwo w sieci”*, *„Moje Drzewko Szczęścia”*, *„Znajdź właściwe rozwiązanie”*, *„Stres pod kontrolą”*, *„Lekki Tornister”*, *„Bezpieczny Puchatek”*, *„Wiem, czuję, pomagam”*, *„Prawa pacjenta – dziecka w szkole Akademia NFZ”*, *„Happening – Dzień bez Używek”*, *„Promujmy zdrowe życie – bez tytoniu”*, *„Mój zdrowy styl życia”*, *„Wagary? To nuda!”*;
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, których celem jest kształtowanie postaw życiowych opartych na szacunku do siebie, poczuciu własnej wartości i poczuciu bezpieczeństwa, dbałości o zdrowie, a także budowaniu prawidłowych relacji interpersonalnych;
- prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego, których celem jest aktywizacja zawodowa uczniów przejawiających czynniki ryzyka z zakresu zdrowia psychicznego;
- zwiększenie integracji społecznej osób z problemami zdrowia psychicznego (*„Festyn Rekreacyjno – Sportowy”*, organizacja spotkań / konkursów w ramach *„Szkolnego Klubu Bezpieczeństwa”* działającego w placówce);
- edukację rodziców: rozwijanie umiejętności wychowawczych, wspieranie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, upowszechnianie informacji o możliwościach otrzymania wsparcia i pomocy w sytuacjach trudnych;
- edukację medialną: zajęcia poświęcone oddziaływaniu mediów pozwalające uczniom krytycznie oceniać destrukcyjne wzorce medialne wywołujące negatywne emocje oraz zachowania;

- realizowanie podstawy programowej w zakresie kształtowania: postaw prospołecznych dzieci i młodzieży, poczucia własnej wartości, poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, umiejętności asertywnego zachowania się w sytuacjach trudnych;
- rozwijanie kompetencji nauczycieli, psychologa i pedagoga w zakresie promocji zdrowia psychicznego;
- współpracę z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej realizuje zadania powiatu w zakresie udzielania pomocy osobom chorym psychicznie poprzez:

1). Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom z zaburzeniami psychicznymi całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców w rodzinie zastępczej. Dotyczy to dzieci z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w rodzinach zastępczych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

Rodzina zastępcza zapewnia między innymi dziecku:

- odpowiednie warunki bytowe,
- możliwość rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego,
- możliwość zaspokojenia indywidualnych potrzeb dziecka,
- możliwość właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
- odpowiednie warunki do wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

2). Organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych, zapewniających opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Dotyczy to dzieci z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w placówce opiekuńczo – wychowawczych posiadających orzeczenia o niepełnosprawności.

Całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze dzielą się na następujące typy: socjalizacyjne, interwencyjne, specjalistyczno – terapeutyczne, rodzinne. Placówki te zapewniają dziecku całodobową, ciągłą opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewniają korzystanie

z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

3). Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze. Osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówki opiekuńczo – wychowawcze zostanie objęta pomocą mającą na celu jej usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomoc:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkalnych, w tym w mieszkaniach chronionych,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

4). Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Na terenie Powiatu Nidzickiego funkcjonuje jeden dom pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnie intelektualnie.

5). Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Środowiskowy Dom Samopomocy w Nidzicy.

6). Pomoc osobom niepełnosprawnym (w tym z zaburzeniami psychicznymi) w ramach rehabilitacji społecznej dofinansowanej ze środków PFRON.

Osobom niepełnosprawnym, w tym chorym psychicznie udziela się pomocy w ramach następujących zadań:

- dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym.

7). Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.

Od 1 września 2004 r. przy PCPR w Nidzicy działa Powiatowy Punkt konsultacyjny dla osób dotkniętych problemami opiekuńczo – wychowawczymi, przemocą domową i uzależnieniami. Czynny jest w każdy wtorek, został utworzony w celu umożliwienia mieszkańcom powiatu dostępu do specjalistycznych usług prawnych, psychologicznych i pedagogicznych. W punkcie konsultacyjnym zatrudnionych jest 3 specjalistów.

Do zadań specjalistów należy udzielanie rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej pomocy prawnej, pedagogicznej, psychologicznej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy domowej, udzielanie pomocy przez zatrudnionych specjalistów, interesanci kierowani

są do właściwej instytucji. Najczęstsze problemy z jakimi interesanci zgłaszają się do Punktu to: wszelkiego rodzaju uzależnienia, sprawy alimentacyjne, sprawy dotyczące przemocy, problemy opiekuńczo – wychowawcze, spłaty zadłużenia, traumy, ustalenie ojcostwa, sprawy rozwodowe, ograniczenia władzy rodzicielskiej, praw opieki nad dziećmi, spłaty zadłużenia/egzekucje komornicze, sprawy spadkowe. Działania specjalistów skierowane są przede wszystkim na rozwiązywanie bieżących problemów

z jakimi zgłaszają się mieszkańcy powiatu, zarówno prawnych, psychologicznych i pedagogicznych. Nie prowadzi się terapii grupowej ani pracy grupowej.

Ilość udzielonych porad		
	2015 r.	2016 r.
Ogółem	221	151
Przez Prawnika	114	75
Przez Pedagoga	65	51
Przez Psychologa	42	25

Źródło: PCPR w Nidzicy

Dodatkowo Centrum zawarło umowę z Komendą Powiatowej Policji w Nidzicy, na podstawie której Policja informuje Centrum o podjętych

interwencjach po czym PCPR wysyła do rodziny, w której podjęta była interwencja informację o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Szczytnie, który realizuje zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Orzeka na wniosek: osoby zainteresowanej, przedstawiciela ustawowego tej osoby, albo za ich zgodą, na wniosek ośrodka pomocy społecznej. W Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności jest oddelegowany pracownik, który ma swoją siedzibę w Powiatowym Centrum pomocy Rodzinie w Nidzicy przy ul. Traugutta 13.

W 2015 r. wydano orzeczeń:

1) Osoby przed 16 rokiem życia:

01-UP – upośledzenie umysłowe - 12 orzeczeń

02-P – choroby psychiczne - 15 orzeczeń

2) Osoby po 16 roku życia:

01-UP – upośledzenie umysłowe - 9 orzeczeń

02-P – choroby psychiczne - 87 orzeczeń

W 2016 r. wydano orzeczeń:

1) Osoby przed 16 rokiem życia:

01-UP – upośledzenie umysłowe - 11 orzeczeń

02-P – choroby psychiczne - 10 orzeczeń

2) Osoby po 16 roku życia:

01-UP – upośledzenie umysłowe - 9 orzeczeń

02-P – choroby psychiczne - 69 orzeczeń

***Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością
Intelektualną Koło w Nidzicy***

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nidzicy jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, prowadzoną przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Nidzicy. Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego o zasięgu powiatowym dla 60 osób przewlekłe chorych psychicznie, niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – typ A, B i C. Od 1 grudnia 2012r. Dom posiada 5 statutowych miejsc pobytu całodobowego, na które skierowani uczestnicy w przypadku wystąpienia potrzeby spowodowanej sytuacją życiową lub rodzinną albo w przypadku realizacji całodobowego treningu samoobsługi i umiejętności społecznych w ramach indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego. Osoby te z powodu niepełnosprawności, wymagają wsparcia w środowisku lokalnym w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, zaspakajaniu ich niezbędnych potrzeb życiowych, rekreacyjno-kulturalnych, edukacyjnych i postępowania wspierająco-aktywizującego dostosowanego do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczestników. W 2017 roku z usług świadczonych przez ŚDS skorzystało 70 osób niepełnosprawnych (28 mężczyzn i 42 kobiety) w tym 15 osób z niepełno sprawnościami sprzężonymi.

Ze względu na rodzaj niepełnosprawności z usług ŚDS w Nidzicy skorzystały 32 osoby z zaburzeniami psychicznymi (ze schizofrenią -12 osób, z pozostałymi zaburzeniami psychicznymi – 20 osób), 24 osoby niepełnosprawne intelektualnie (z lekkim upośledzeniem umysłowym- 5 osób, z umiarkowanym – 16 osób i głębokim – 3 osoby) oraz 14 osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, w tym schorzenia neurologiczne.

Podstawowym zadaniem Domu jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności osób uczestniczących w organizowanych zajęciach, zmierzających do osiągnięcia przez te osoby możliwie jak najpełniejszej samodzielności życiowej oraz integracji społecznej ze środowiskiem lokalnym.

Dom zapewnia uczestnikom postępowanie wspierająco-aktywizujące obejmujące następujące formy działalności:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- trening umiejętności spędzania wolnego czasu,
- terapię zajęciową, prowadzoną w 8 pracowniach: artystycznej, gospodarstwa domowego, kulinarnej, rękodzieła, umiejętności społecznych, czynności dnia codziennego, komputerowej i multimedialnej,
- terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe, turystykę i rekreację,
- muzykoterapię,
- usługi pielęgniarские,
- indywidualne konsultacje psychologiczne,
- poradnictwo specjalistyczne pedagogiczne, socjoterapeutyczne i socjalne,
- profesjonalną opiekę i wsparcie,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych oraz pomoc w dowiezieniu uczestników do specjalistycznych placówek ochrony zdrowia,
- dowóz uczestników z miejsca zamieszkania do placówki.

Pomoc i zakres świadczonych usług jest dostosowany do indywidualnych potrzeb uczestników, wynikających ze stopnia ich psychicznej sprawności. Zajęcia w Środowiskowym Domu Samopomocy organizowane są w grupach lub indywidualnie, w zależności od zainteresowań, potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych. Uczestnicy mają zapewnione postępowanie wspierająco-aktywizujące dostosowane do ich możliwości psychofizycznych, zaplanowane na podstawie indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących w porozumieniu i za zgodą uczestnika lub jego opiekuna prawnego. W placówce działa Zespół Wspierająco – Aktywizujący do zadań którego należy opracowywanie i realizacja indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących oraz ich analiza, ocena i modyfikacja. Pracownicy zespołu

oceniają (raz na pół roku) wyniki postępowania wspierająco-aktywizującego ze szczególnym uwzględnieniem poprawy funkcjonowania społecznego uczestników zajęć.

Ponadto **Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną** świadczy regularnie całodobową pomoc mieszkaniową i opiekuńczą w „Mieszkaniu Treningowym” w Centrum im. Jana Pawła II w Nidzicy, ul. Krzywa 8 i w Ośrodku Wsparcia w kryzysowej sytuacji rodziny przy Domu Pomocy Społecznej w Napiwodzie (2 miejsca).

W 2017 roku z treningu samodzielności w „Mieszkaniu treningowym” skorzystały 33 osoby (w tym: 17 kobiet i 16 mężczyzn). Są podejmowane regularne działania i różnorodne formy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin: konsultacje psychologiczne, zajęcia terapeutyczne, pomoc w dojazdach na specjalistyczne konsultacje medyczne poza miejscem zamieszkania, wyjazdy integracyjne i tworzenie grup samopomocy, spotkania szkoleniowe i okazjonalne spotkania integracyjne.

Ośrodek Wczesnej Interwencji przeznaczony jest dla dzieci w wieku 0-7 roku życia zagrożonych nieprawidłowym rozwojem, opóźnionych w rozwoju psychomotorycznym i upośledzonych umysłowo i ich rodzin. Celem OWI jest wczesna, wielospecjalistyczna, kompleksowa diagnoza oraz odpowiednie postępowanie terapeutyczne w odniesieniu do dzieci w wieku 0-7 lat z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego oraz postępowanie profilaktyczno-edukacyjno-terapeutyczne w stosunku do ich rodzin. Zadania OWI realizowane są w następujących formach organizacyjnych:

- konsultacje specjalistyczne indywidualne (lekarza neurologa, psychiatry, rehabilitacji medycznej, pediatri);

Terapie indywidualne: fizjoterapeutyczne, logopedyczne, psychologiczne, pedagogiczne;

- terapie grupowe;

- grupy wsparcia dla rodzin.

Zespół wielospecjalistyczny ustala kompleksową diagnozę oraz opracowuje dla każdego dziecka indywidualny program terapeutyczny. Diagnoza

i program są ponawiane i dostosowywane do zmieniających się potrzeb rozwojowych i zdrowotnych dziecka. Zespół wielospecjalistyczny omawia na bieżąco postępy i problemy dziecka.

Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy przeznaczony dla wychowanków w wieku od 3-25 roku życia, którzy wymagają kompleksowej, wielospecjalistycznej pomocy rehabilitacyjno-edukacyjnej świadczonej w odpowiednich warunkach z opieką dostosowaną do stanu psychofizycznego i wieku. Placówka zapewnia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym wraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku szkolnego i nauki, osobom niepełnosprawnym intelektualnie w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego i nauki w formie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych lub indywidualnych.

Dla każdego wychowanka ustalana jest kompleksowa diagnoza i ocena funkcjonalna dziecka obejmująca badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, fizjoterapeutyczne i lekarskie.

Opracowywany i realizowany wielodyscyplinarny, indywidualny program pracy:

- edukacyjno-terapeutyczny (dla wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym),
- rehabilitacyjno-rewalidacyjno-wychowawczo-opiekuńczy (dla wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim).

W OREW organizowane są: wczesne wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu rozpoczęcia nauki szkolnej; wychowanie i edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi w zakresie realizacji programu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, wychowania przedszkolnego, rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, spełniania obowiązku szkolnego i nauki w ramach nauki w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole przysposabiającej do pracy; indywidualne i zespołowe

zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim od 3 do 25 roku życia; zajęcia socjoterapeutyczne służące rozwijaniu dojrzałości społecznej, zaradności życiowej, umiejętności współdziałania i pełnienia ról społecznych; pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów dzieci niepełnosprawnych poprzez poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rehabilitacyjne, logopedyczne, fizjoterapeutyczne, udział rodziców w zajęciach grup tematycznych, samokształceniowych, interwencyjna krótkoterminowa opieka całodobowa - w przypadku konieczności doraźnego objęcia wychowanka opieką w trudnej sytuacji rodzinnej ; usługi opiekuńczej. Pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, pielęgnacja, pomoc w przemieszczaniu się i samoobsłudze, utrzymanie w czystości osób leżących; zajęcia rewalidacyjne, specjalistyczne wynikające z bieżącej analizy funkcjonowania wychowanków oraz kwalifikacji pracowników jak i zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej m.in.: alternatywnej komunikacji, uspołeczniające, usamodzielniające, w formie wyjazdowej (zajęcia na basenie, hipoterapia, wycieczki), fizjoterapeutyczne (usprawnianie ruchowe, zabiegi fizykalne itp.) logopedyczne zaburzeń rozwoju i wad mowy, w tym surdo i neurologopedyczne, konsultacje i porady lekarskie; wyjazdy na Zieloną Szkołę i turnusy rehabilitacyjne.

Warsztaty Terapii Zajęciowej dla 55 dorosłych osób z wieloraką niepełnosprawnością, zapewniających rehabilitację społeczną i zawodową, naukę czynności związanych z codziennym życiem, aktywne życie, terapię zajęciową i wsparcie rodzin przez specjalistów – psycholog, lekarze specjaliści rehabilitacji i neurologii.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy – liczba podopiecznych mających zaburzenia psychiczne w 2015 r. wynosiła 116 osób, a w 2016 r. 115 osób.

Główne formy wsparcia jakich udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy osobom z zaburzeniami psychicznymi to:

- umieszczanie w Domach pomocy,
- wypłacanie zasiłków stałych,
- wypłacanie zasiłków celowych,
- praca socjalna,
- udzielanie wsparcia w formie gorącego posiłku,
- poradnictwo psychologiczne,
- poradnictwo prawne,
- pomoc w załatwianiu spraw związanych z leczeniem,
- pobyt w mieszkaniu chronionym,
- usługi opiekuńcze.

Szczegółowe dane statystyczne dotyczące wsparcia przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy osobom z zaburzeniami psychicznymi:

	2015 rok	2016 rok
Ogółem	116	115
w tym osoby chore przewlekłe psychicznie	63	62
w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną	26	26
w tym osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych	27	27

Źródło: MOPS Nidzica

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym – udziela pomocy w miarę swoich możliwości w różnej formie dla wszystkich mieszkańców w tym także dla osób mających problemy natury psychicznej. Pracownicy socjalni prowadzą szeroko rozumianą pracę socjalną, którą świadczą osobom z zaburzeniami psychicznymi. Ośrodek zatrudnia 3 pracowników socjalnych, w tym 1 pracownik socjalny posiada specjalizację II stopnia w zakresie przygotowania ogólnego i specjalistycznego na kierunku

„Praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi”. GOPS w 2015 r. realizował Program Ochrony Zdrowia Psychicznego mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny na lata 2012 – 2015, przyjęty Uchwałą Nr XIV/113/12 przez Radę Gminy Janowiec Kościelny. Natomiast w 2016 r. GOPS realizował Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny na lata 2016 – 2020, przyjęty Uchwałą Nr XX/177/2016 przez Radę Gminy Janowiec Kościelny.

Z pomocy społecznej w różnej formie w 2016 r. skorzystało 230 rodzin w tym 720 osób (dane na 31.12.2016 r.).

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny funkcjonują:

- Gminny Niepubliczny Ośrodek Zdrowia, który świadczy pomoc osobom chorym, w tym także osobom z zaburzeniami psychicznymi, choć nie ma w nim lekarza o specjalności psycholog czy psychiatra,
- Punkt konsultacyjny dla osób z problemami alkoholowymi funkcjonuje przy Urzędzie Gminy, raz w tygodniu w swoich działaniach jest skierowany na pomoc między innymi osobom mającymi problemy ze zdrowiem psychicznym,
- Punkt pomocy psychologicznej, który świadczy wsparcie psychologiczne,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym, który udziela dziennej opieki dla osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym.

Szczegółowe dane statystyczne dotyczące wsparcia przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym osobom z zaburzeniami psychicznymi:

	2016 rok
Ogółem	28
w tym osoby chore przewlekłe psychicznie	2
w tym osoby z niepełnosprawnością intelektualną	6
w tym osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych	20

Źródło: GOPS Janowiec Kościelny

Liczba decyzji skierowujących mieszkańców z terenu Gminy Janowiec Kościelny do Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczepkowie Borowym:

2015 rok	2016 rok
9	26

Źródło: GOPS Janowiec Kościelny

Liczba osób z terenu Gminy Janowiec Kościelny umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

2015 rok	2016 rok
1	1

Źródło: GOPS Janowiec Kościelny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym nie realizuje specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto nie prowadzi ewidencji statystycznej dotyczącej rozmiaru zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży. Uczniowie z Gminy Janowiec Kościelny, którzy mają trudności w nauce, niewłaściwie się zachowują lub mają dużą absencję w uczęszczaniu do szkoły, kontynuują edukację

w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w im. Ks. Jana Twardowskiego w Nidzicy (liczba uczniów w 2015 r. – 3, w 2016 r. – 2) i w Ochotniczym Hufcu Pracy w Nidzicy (liczba uczniów w 2015 r. – 2, w 2016 r. – 2). Jest to młodzież zdiagnozowana tylko przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Nidzicy w aspekcie diagnozy pedagogicznej i diagnozy psychologicznej.

Realizacja programów profilaktycznych w Zespole Szkół w Janowcu Kościelnym i w Szkole Podstawowej w Waśniewie – Grabowie wiąże się głównie z tematyką zapobiegania aktom agresji, konfliktu, zapobiegania wykluczeniu

i agresji rówieśniczej, inicjacji alkoholowej paleniem papierosów oraz używaniem dopalaczy. Edukacja prozdrowotna zawiera elementy radzenia sobie ze stresem wśród dzieci i młodzieży.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmuje działania w formie kierowania osób z zaburzeniami psychicznymi do domów pomocy społecznej oraz do środowiskowych domów samopomocy. Podopieczni Ośrodka w Janowie w latach 2015 – 2016 przebywali w DPS w Węgorzewie, Szczytnie, Suszu, Barczewie, Grodzicznie oraz Lubawie. Ponadto podopieczni GOPS korzystają z systemu wsparcia w Środowiskowym Domu Samopomocy „Poboże” w Szczepkowie Borowym (na terenie Gminy Janowiec Kościelny) oraz Środowiskowym Domu Samopomocy w Nidzicy.

Liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej w latach 2015 – 2016

Lp.	Liczba osób skierowanych do DPS w 2015 r.		Liczba osób skierowanych do DPS w 2016 r.	
	Ogółem	W tym osób z zaburzeniami psychicznymi	Ogółem	W tym osób z zaburzeniami psychicznymi
1.	1	1	4	2

Źródło: GOPS Janowo

Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2015 – 2016

Lp.	Liczba osób przebywających w DPS w 2015 r.		Liczba osób przebywających w DPS w 2016 r.	
	Ogółem	W tym osób z zaburzeniami psychicznymi	Ogółem	W tym osób z zaburzeniami psychicznymi
1.	8	3	9	4

Źródło: GOPS Janowo

Liczba osób przebywających w poszczególnych domach pomocy społecznej w latach 2015 – 2016

Liczba osób przebywających w DPS					
Lp.	DPS	2015 rok		2016 rok	
		Ogółem	W tym osób z zaburzeniami psychicznymi	Ogółem	W tym osób z zaburzeniami psychicznymi
1.	Węgorzewo	0	0	1	1
2.	Szczytno	1	1	1	1
3.	Susz	1	1	1	1

4.	Barczewo	4	0	3	0
5.	Grodziczno	1	0	2	0
6.	Lubawa	1	1	1	1

Źródło: GOPS Janowo

Liczba osób korzystających z systemu wsparcia w ŚDS w Nidzicy oraz Szczepkowie Borowym w latach 2015 – 2016

Lp.	Liczba osób korzystających z systemu wsparcia w ŚDS		
	Ogółem	ŚDS w Szczepkowie Borowym	ŚDS w Nidzicy
1.	36	31	2

Źródło: GOPS Janowo

Ponadto w gminie Janowo wśród działań podejmowanych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi jest podtrzymywanie tych osób w środowisku lokalnym poprzez zapewnienie członkom rodzin świadczeń w formie zasiłku dla opiekuna, świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie udziela pomocy w miarę swoich możliwości w różnej formie dla wszystkich mieszkańców Gminy Kozłowo w tym także dla osób mających problemy natury psychicznej.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu Gminy Kozłowo mogą skorzystać z pomocy placówek znajdujących się na terenie Powiatu Nidzickiego:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nidzicy,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nidzicy,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Nidzicy,
- ŚDS w Nidzicy,
- Powiatowy Punkt Konsultacyjny działający przy PCPR w Nidzicy.

Szczegółowe dane statystyczne dotyczące wsparcia przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie osobom z zaburzeniami psychicznymi:

	2015 rok	2016 rok
Ogółem	28	32
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej chorych psychicznie	17	20
Liczba osób chorych psychicznie umieszczonych w DPS	1	1
Liczba osób skierowanych do ŚDS	10	11

Źródło: GOPS Kozłowo

Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy realizuje zadania samorządu powiatowego w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065 ze zm.) oraz innych przepisów prawa regulujących ten zakres.

Działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy są skierowane do osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz pracodawców i innych szeroko rozumianych podmiotów działających na rynku pracy.

W ramach wykonywanych zadań ustawowych Powiatowy Urząd Pracy prowadzi między innymi działania w zakresie rehabilitacji zawodowej na rzecz osób niepełnosprawnych. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia

2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoby niepełnosprawne znajdują się w grupie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy i mogą być zarejestrowane w urzędzie pracy mając status:

- **osoby bezrobotnej** – posiadającej aktualny orzeczony stopień niepełnosprawności, niezatrudnionej i nie wykonującej innej pracy zarobkowej, zdolnej i gotowej do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie, nie posiadającej uprawnień do świadczeń rentowych lub zasiłku stałego.

- **osoby poszukujące pracy** – posiadającej aktualny orzeczony stopień niepełnosprawności oraz posiadający przychód w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy, enty socjalnej lub zasiłku z OPS.

Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w latach 2015 – 2016 w powiatowym Urzędzie Pracy w Nidzicy.

Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy			
Stan na koniec II półrocza	Stopień lekki	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny
2015 r.	60	34	1
2016 r.	59	23	0

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nidzicy jako osoby poszukujące pracy.

Bezrobotne osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy			
Stan na koniec II półrocza:	Stopień lekki	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny
2015 r.	4	15	14
2016 r.	2	14	14

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy

Osoby z chorobami psychicznymi zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nidzicy jako bezrobotne i poszukujące pracy.

	rok 2015 stan na koniec:		rok 2016 stan na koniec:	
	I półrocza	II półrocza	I półrocza	II półrocza
Bezrobotni	10	10	13	6
Poszukujący pracy	7	3	5	4

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy

Rodzaje niepełnosprawności występujące wśród osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nidzicy

Przyczyny niepełnosprawności	2015 rok stan na koniec:				2016 rok stan na koniec:			
	I półrocza		II półrocza		I półrocza		II półrocza	
	B	PP	B	PP	B	PP	B	PP
Upośledzenie umysłowe	3	12	3	9	1	9	1	9
Choroby psychiczne	10	7	10	3	13	5	6	4
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	6	2	7	2	4	2	4	1
Choroby narządu wzroku	11	3	11	2	15	2	11	2
Upośledzenie narządu ruchu	33	3	28	3	29	3	33	1
Epilepsja	1	3	1	1	5	2	5	2
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	7	2	8	1	7	2	6	1
Choroby układu pokarmowego	0	0	1	0	1	0	1	0
Choroby układu moczowo - płciowego	0	2	1	1	0	1	1	1
Choroby neurologiczne	13	4	7	3	7	3	3	2
Inne	16	4	14	3	11	1	9	2
Nieustalony	3	7	4	5	5	4	2	5
Ogółem	103	49	95	33	98	34	82	30

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu mają prawo korzystać z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- 1). Szkoleń,
- 2). Stażu,
- 3). Prac interwencyjnych,

- 4).Przygotowania zawodowego dorosłych,
- 5).Badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji,
- 6).Zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1,2 i 4 ustawy o promocji,
- 7).Finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji,
- 8).Studiów podyplomowych,
- 9).Szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową,
- 10).Bonu na zasiedlenie,
- 11).Bonu szkoleniowego,
- 12).Bonu stażowego.

Podstawowe usługi rynku pracy stosowane przez PUP w celu podniesienia aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy to:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- organizacja szkoleń.

Osoby niepełnosprawne mogą również ubiegać się o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. Źródłem finansowania ww. usług i instrumentów jest Fundusz Pracy w przypadku osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

Działania aktywizacyjne podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy na rzecz osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy

Forma aktywizacji	2015 rok		2016 rok	
	ogółem	w tym: z chorobami psychicznymi	ogółem	w tym: z chorobami psychicznymi
Staż	13	2	8	1
Bon stażowy	1	-	-	-
Bon na zasiedlenie	1	-	1	-
Szkolenia	2	-	2	-
Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego pow. 50 r.ż.	3	1	4	1
Zatrudnienie na miejscach pracy subsydiowanych przez FP	1	-	1	-
Zatrudnienie na miejscach pracy subsydiowanych przez PFRON	1	-	1	-
Prace interwencyjne	9	-	9	-
Roboty publiczne	5	1	3	-
Prace społecznie użyteczne	14 w tym: 7 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)	1	11	2
Poradnictwo zawodowe, w tym szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy	<p>Łącznie z usług skorzystało 119 osób, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 38 osób z porady indywidualnej, w tym 4 osoby z zaburzeniami psychicznymi, - 10 osób uczestniczyło w poradach grupowych, w tym 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi, - 68 osób brało udział w informacjach grupowych, w tym 6 osób z zaburzeniami 		<p>Łącznie z usługi skorzystało 138 osób, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 51 osób z porady indywidualnej, w tym 4 osoby z zaburzeniami psychicznymi, - 16 osób uczestniczyło w poradach grupowych, w tym osoba z zaburzeniami psychicznymi, - 68 osób brało udział w informacjach grupowych, w tym 4 osoby 	

	psychicznymi, - 5 osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało z informacji indywidualnej, - 3 osoby skorzystały z badań testowych.	z zaburzeniami psychicznymi, - 4 osoby z zaburzeniami psychicznymi skorzystało z informacji indywidualnej, - 2 osoby skorzystały z badań testowych. - 1 osoba rozpoczęła szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.
Pośrednictwo pracy (udział osób niepełnosprawnych w giełdach pracy, spotkaniach informacyjnych)	Pozyskano 77 wolnych miejsc pracy. Zorganizowano 2 giełdy pracy, w których łącznie wzięło udział 41 osób z orzeczoną niepełnosprawnością. Łącznie z usługi pośrednictwa pracy skorzystało 13 osób z zaburzeniami psychicznymi.	Pozyskano około 70 wolnych miejsc pracy. Łącznie z usługi pośrednictwa pracy skorzystało 9 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Źródło: Dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy

Przychodnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nidzicy

pomaga ludziom w walce z nałogami w sposób profesjonalny i skuteczny. Swoje działania realizuje poprzez programy psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, prowadzenie działań konsultacyjno – edukacyjnych dla członków rodzin, indywidualne świadczenia, zwiększenie zdolności do trwałego utrzymywania abstynencji, zwiększenie zdolności do prowadzenia zdrowego i konstruktywnego sposobu życia.

W 2015 r. w Przychodni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia zarejestrowanych było 275 pacjentów – każdemu udzielono pomocy terapeutycznej, przeprowadzono 157 diagnoz uzależnienia i współuzależnienia, liczba zrealizowanych sesji terapeutycznych wyniosła 2204.

W roku 2016 pomoc udzielona w przychodni była na podobnym poziomie i tak: liczba pacjentów, którym udzielono pomocy terapeutycznej to 283

osoby, 130 pacjentom przeprowadzono diagnozy uzależnienia i współuzależnienia i zrealizowano 1780 sesji terapeutycznych.

Problematyka zachorowalności dotyczy znacznego odsetka mieszkańców powiatu. Powiat Nidzicki nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Korzysta w tym zakresie z zaplecza, jakie funkcjonuje na terenie województwa warmińsko – mazurskiego.

5. PRIORYTETY POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Priorytety ochrony zdrowia psychicznego dla Powiatu Nidzickiego na lata 2018 – 2022:

- 1) **Zapobieganie depresji** – depresja jest drugą pod względem zapadalności chorobą i przyczyną dysfunkcjonalności, zwiększa ryzyko samobójstw, stanowi istotny problem społeczny,
- 2) **Promocja zdrowia psychicznego w szkołach** – słabe wyniki w nauce i wcześnie występujące problemy ze zdrowiem psychicznym mogą zwiększyć ryzyko zachowań aspołecznych, wykroczeń, problemów z zachowaniem oraz udziału w przestępstwach,
- 3) **Zapobieganie przemocy** – agresja i przemoc w domu i w społeczności lokalnej prowadzi do lęku, depresji, przestępczości, wandalizmu, maltretowania i wykorzystywania seksualnego oraz morderstw i zabójstw, młodzież ze środowisk o wysokim poziomie biedy w większym stopniu narażona jest na przemoc,
- 4) **Zapobieganie szkodliwemu używaniu substancji psychoaktywnych** – zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych klasyfikowane są jako zaburzenia psychiczne i współwystępują z wieloma różnymi zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania m.in. z przemocą, depresją i samobójstwami,
- 5) **Promocja zdrowia psychicznego w miejscu pracy** – stresujące warunki zwiększają ryzyko zaburzeń lękowych, depresyjnych

i wypalenia, a zatem wzmocnienie pozycji pracownika powinno doprowadzić do poprawy kompetencji i strategii zaradczych, wzrostu zadowolenia z pracy i wydajności pracy oraz do zmniejszenia stresu,

- 6) **Wspieranie rodzicielstwa** – pozytywne rodzicielstwo może podwyższyć samoocenę dzieci, zwiększyć ich kompetencje społeczne i szkolne, chronić je przed późniejszymi destrukcyjnymi zachowaniami i zaburzeniami związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych,
- 7) **Wspieranie grup ryzyka** – ludzie, którzy przechodzą życiowe zmiany (przewlekły stres, trauma, utrata pracy, rozwód, śmierć kogoś bliskiego).

Działania profilaktyczne w zakresie promocji i ochrony zdrowia psychicznego powinny być podjęte we wszystkich obszarach życia społecznego i zawodowego poprzez instytucje oraz placówki oświaty, kultury, zdrowia i pomocy społecznej.

6. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA

Celem nadrzędnym programu jest zapewnienie osobom z problemami psychicznymi wielostronnej, dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy umożliwiających życie w środowisku rodzinnym i społecznym.

Niezwykle ważnym elementem systemu ochrony zdrowia psychicznego są instytucje działające w systemie pomocy społecznej z domami samopomocy oferującymi opiekę dzienną, miejscami całodobowymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo bez względu na stopień upośledzenia organizuje się naukę i zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze w szczególności w szkołach, w przedszkolach, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, ośrodkach rehabilitacyjno – wychowawczych, w domach pomocy społecznej i zakładach opieki zdrowotnej, a także w domu rodzinnym.

Cele programu:

Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym

Planowane działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Źródło finansowania
1.1 Cel szczegółowy: upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.			
<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i wdrożenie programów profilaktycznych z zakresu zaburzeń psychicznych, - prelekcje dla pedagogów szkolnych w PPP dotyczące zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, - edukacja młodzieży z zakresu promocji zdrowia psychicznego, - uwrażliwianie rodziców i opiekunów na symptomy w funkcjonowaniu młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczącymi o konieczności udania się do poradni – (trudności w nauce, funkcjonowaniu społecznym, kłopoty zdrowotne itp.), - podkreślanie i wypuklanie pozytywnych cech, talentów, umiejętności i kwalifikacji osób z zaburzeniami psychicznymi, - rozwijanie umiejętności radzenia sobie z problemami życia codziennego wśród osób chorych psychicznie oraz promowanie stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, - praca z rodziną osób chorych psychicznie, promowanie i upowszechnianie wiedzy na temat chorób psychicznych oraz radzenia sobie z ich objawami,	PPP w Nidzicy, SOSW w Nidzicy, PSONI Koło w Nidzicy: <ul style="list-style-type: none"> - ŚDS w Nidzicy - OWI w Nidzicy - OREW w Nidzicy - WTZ w Nidzicy PCPR w Nidzicy, ZSO w Nidzicy, ZSZiO w Nidzicy, ZSRiO w Jagarzewie.	Realizacja ciągła	Środki własne

<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie debat, konferencji, spotkań informacyjnych, konkursów w zakresie promocji zdrowia psychicznego, - popularyzacja zdrowia psychicznego poprzez organizację aktywnych form wypoczynku, organizowanie zajęć rekreacyjnych i sportowych, - szkolenia i zajęcia psychoedukacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz członków ich rodzin, - wsparcie dla osób obciążonych problemem niepełnosprawności intelektualnej i psychicznej, - przeciwdziałanie uzależnieniom. 			
1.2 Cel szczegółowy: zapobieganie zaburzeniom psychicznym			
Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2018 – 2022.	PCPR w Nidzicy.	Realizacja ciągła	Środki własne
1.3 Cel szczegółowy: zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi			
<ul style="list-style-type: none"> - integracja osób z zaburzeniami psychicznymi ze środowiskiem lokalnym poprzez organizację i udział w konkursach, festynach, spotkaniach integracyjnych oraz imprezach kulturalno – oświatowych i sportowych, - dążenie do integracji społecznej rozumianej jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych ról społecznych, - korzystanie z powszechnie dostępnych dóbr kultury, w tym: wyjścia do Nidzickiego Ośrodka Kultury, biblioteki oraz galerii, wyjazdy do kina, teatru, - współpraca z instytucjami społecznymi i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach, 	<p>SOSW w Nidzicy, PCPR w Nidzicy, PSONI Koło w Nidzicy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ŚDS w Nidzicy - OWI w Nidzicy - OREW w Nidzicy - WTZ w Nidzicy - DPS w Napiwodzie - Mieszkania treningowe 	Realizacja ciągła	Środki własne

<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie przedsięwzięć promujących aktywne spędzanie wolnego czasu przez osoby chore psychicznie, promujących ich twórczość i zainteresowania, - Zielone Szkoły i Turnusy rehabilitacyjne, - pełnienie różnorodnych ról społecznych przy wsparciu asystenta i opiekuna. 	usamodzielniające ZSO w Nidzicy, ZSZiO w Nidzicy, ZSRiO w Nidzicy.		
1.4 Cel szczegółowy: organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego			
<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty dla uczniów oraz ich rodziców na temat: zapobiegania przemocy i agresji w szkole, - indywidualne konsultacje i porady dla uczniów, rodziców (opiekunów prawnych), - trening umiejętności interpersonalnych w rozwiązywaniu problemów uczniów, - zajęcia socjoterapeutyczne, - wsparcie rodziców w procesie wychowania dzieci u których stwierdzono choroby psychiczne, - poradnictwo indywidualne dla uczniów, których rodzice są uzależnieni od alkoholu, - specjalistyczne poradnictwo dla osób z zaburzeniami psychicznymi na temat możliwości uzyskania pomocy i wsparcia specjalistycznego, - współdziałanie z instytucjami i organizacjami zapewniającymi pomoc i wsparcie w stanach kryzysu psychicznego, - pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów dzieci niepełnosprawnych poprzez: poradnictwo9 psychologiczne, pedagogiczne, rehabilitacyjne, logopedyczne, fizjoterapeutyczne, - udział rodziców w zajęciach grup tematycznych, 	SOSW w Nidzicy PSONI Koło w Nidzicy: - ŚDS w Nidzicy - OWI w Nidzicy - OREW w Nidzicy - WTZ w Nidzicy	Realizacja ciągła	Środki własne

<p>samokształceniowych, interwencyjna krótkoterminowa opieka całodobowa – w przypadku konieczności doraźnego objęcia wychowanka opieką w trudnej sytuacji rodzinnej,</p> <p>- grupy wsparcia dla rodzin.</p>			
--	--	--	--

Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

2.1 Cel szczegółowy: upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej			
<ul style="list-style-type: none"> - <i>stałe kontrolowanie podawania leków psychotropowych dla uczniów (za zgodą rodziców),</i> - udostępnianie rodzicom szkolnego busa na wyjazdy na wizyty lekarskie oraz komisje lekarskie orzekające o stopniu niepełnosprawności, - <i>rozwijanie specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie powiatu,</i> - wsparcie w zakresie zapewnienia uczestnikom psychiatrycznej opieki zdrowotnej – współpraca z PZP oraz oddziałami psychiatrycznymi w szpitalach, - pomoc w dojazdach do lekarzy specjalistów samochodem PSONI, - postępowanie profilaktyczno – edukacyjno – terapeutyczne w stosunku do rodzin dzieci niepełnosprawnych. 	<p>PPP w Nidzicy, SOSW w Nidzicy, PONI Koło w Nidzicy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ŚDS w Nidzicy - OWI w Nidzicy - OREW w Nidzicy - WTZ w Nidzicy <p>PZP w Nidzicy.</p>	Realizacja ciągła	Środki własne
2.2 Cel szczegółowy: upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
<p>- zapewnienie możliwości uczniom kończącym Szkołę Przysposabiającą do Pracy, pomocy środowiskowej poprzez udział w codziennych zajęciach w Środowiskowym Domu Pomocy Społecznej</p>	<p>SOSW w Nidzicy, PCPR w Nidzicy, PSONI Koło w Nidzicy:</p>	Realizacja ciągła w zależności	Środki własne

<p>w Nidzicy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowanie sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - ścisła współpraca instytucji działających na rzecz tej grupy osób, - poszerzenie zasięgu i dostępności form opieki, pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - pomoc stacjonarna – kompleksowe wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w placówkach PSONI, - opracowywanie i realizowanie wielodyscyplinarnego, indywidualnego programu pracy: edukacyjno – terapeutycznego i rehabilitacyjno – rewalidacyjno – wychowawczo – opiekuńczego, - organizowanie wczesnego wspomagania rozwoju dla dzieci niepełnosprawnych oraz wychowanie i edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, - zajęcia socjoterapeutyczne służące rozwijaniu dojrzałości społecznej, zaradności życiowej, umiejętności współdziałania i pełnienia ról społecznych, - usługi opiekuńcze: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, pielęgnacja, pomoc w przemieszczaniu się i samoobsłudze, - wsparcie dla rodzin obciążonych problemem niepełnosprawności intelektualnej i psychicznej, - ogólne usprawnienie oraz rozwijanie umiejętności wykonywania czynności dnia codziennego oraz zaradności osobistej poprzez zastosowanie technik terapii zajęciowej, - przygotowanie do życia w środowisku społecznym, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, w tym komunikowania się oraz 	<ul style="list-style-type: none"> - ŚDS w Nidzicy - OWI w Nidzicy - OREW w Nidzicy - WTZ w Nidzicy - DPS w Napiwodzie - Mieszkania treningowe usamodzielniające. 	<p>od potrzeb</p>	
---	---	-------------------	--

<p>współpracy w grupie poprzez zastosowanie technik terapii zajęciowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - treningi umiejętności społecznych w miejscach całodobowego pobytu – ŚDS, - treningi mieszkaniowe – usamodzielniające – PSONI, - wspieranie rodzin w kryzysowej sytuacji poprzez całodobowe wsparcie osoby niepełnosprawnej, - przeciwdziałanie kierowaniu do domu pomocy społecznej poprzez całodobowe wsparcie w drodze usamodzielnienia na miarę możliwości psychofizycznych osoby niepełnosprawnej, - podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia poprzez organizowanie specjalistycznych usług, poradnictwa, grup wsparcia, - zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym z zachowaniem więzi rodzinnych, - utrzymanie osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym i przeciwdziałanie instytucjonalizacji, - kształtowanie umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu i podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym, - zaspokajanie potrzeb bytowych, rekreacyjno – kulturalnych, edukacyjnych i społecznych uczestników ukierunkowanych na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, - zapewnienie wsparcia w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej, w miarę możliwości przy współudziale najbliższej rodziny uczestnika, 			
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych umożliwiających upowszechnienie oraz stworzenie możliwości do aktywnego uczestnictwa w środowisku lokalnym i społecznym, - wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, umożliwiających korzystanie z ulg i uprawnień m.in. pozyskanie legitymacji osoby niepełnosprawnej. 			
2.3 Cel szczegółowy: aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi			
<p>Realizacja zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie ich aktywizacji zawodowej. - Organizowanie spotkań informacyjnych nt. zróżnicowanych form aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi, celem zwiększenia ich aktywności zawodowej na rynku pracy. <p>Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Świadczenie usług pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. - Świadczenie usługi poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej oraz grupowej w postaci informacji zawodowej dotyczącej usług oraz instrumentów rynku pracy oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. - Informowanie przez doradców klienta osób z zaburzeniami psychicznymi o możliwościach skorzystania ze szkoleń w celu 	<p>PUP w Nidzicy, PSONI Koło w Nidzicy: - WTZ w Nidzicy</p>	<p>Realizacja ciągła</p>	<p>Środki własne</p>

<p>podniesienia ich kwalifikacji zawodowych.</p> <p>Przygotowanie i prowadzenie kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w tym, z zaburzeniami psychicznymi poprzez: * Informacje udzielane przez pośredników pracy podczas wizyt u pracodawców o korzyściach wynikających z zatrudnienia tych osób. * Przekazywanie informacji na temat świadczonych usług i dostępnych instrumentów rynku pracy. <p>Zwiększenie udziału zagadnień zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szkolenie pracowników PUP, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. pracowników pierwszego kontaktu doskonalące umiejętności psychospołeczne. <p>Rehabilitacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzona przez placówki PSONI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy z uwzględnieniem stopnia dojrzałości społecznej i zawodowej oraz sfery emocjonalno – motywacyjnej, - doradztwo indywidualne dla osób niepełnosprawnych, rozwijanie cech niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, - kompleksowe wspieranie osoby niepełnosprawnej zatrudnionej na rynku pracy i współpraca z pracodawcą przez trenera pracy, - systematyczne diagnozowanie rynku pracy, 			
--	--	--	--

- poszukiwanie odpowiednich stanowisk pracy, pomoc w dostosowaniu, uświadamianie systemu zachęt dla pracodawców.			
--	--	--	--

7. PODSUMOWANIE

W społeczeństwie panuje powszechne przekonanie, że choroba psychiczna jest czymś wstydlivym i wymaga ukrywania jej przed innymi ludźmi. Osoby z zaburzeniami psychicznymi czują się napiętnowane z tego powodu, co w rezultacie prowadzi do przemilczania, zaprzeczania albo ukrywania problemu. Sytuacja taka utrudnia udzielanie takim osobom właściwej pomocy we właściwym czasie.

Przesłaniem Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest dążenie do sytuacji, w której osoba z problemami psychicznymi będzie czuła się pełnoprawnym członkiem społeczeństwa.

Nadrzędny cel stanowi zwrócenie szczególnej uwagi na przestrzeganie praw osób z zaburzeniami psychicznymi oraz stworzenie im optymalnych warunków do kompleksowej rehabilitacji i pełnej integracji ze społeczeństwem. Podejmowane działania pozwolą zapewnić takim osobom lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych oraz innych form opieki w środowisku lokalnym.

Podmioty uczestniczące w realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy, świadczeniodawcy usług medycznych, jednostki organizacyjne systemu oświaty oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi obejmujące zakresem działania teren Powiatu Nidzickiego.